

Slovo doskočiště je celkem neutrální, vztahuje se k pohybu, často sportovnímu. Ovšem použité v názvu knihy je jasné, že se nejedná o žádný sportovní výkon. Ale o parašutisty, kteří byli vysazováni na nepřátelské území. Či vlastně na svoje rodné území, momentálně v ruku nepřítele a zvané Protektorát.

Vnímání celé té historie československých parašutistů za druhé světové války je u nás stále neznámé. Oproti třeba historii letců sloužících v RAF v Anglii. Začátek národního vědomí o těchto hrdinech byl stejný: Nejprve v roce 1945 obrovská sláva, jásající davy, plamenná slova díky, metály a proslovy. Aby už od roku 1948 začala vlastně propaganda o jejich podivné službě v zahraničí, proč to asi dělali, která na pokyn místních komunistů a „poradců“ z Moskvy přešla k ostouzení pomahačů kapitalismu. Načež se logicky překulila do obžalob o jejich protisocialistických činech či plánech, což vedlo až ke kriminálům. Vše s nadšením našich hlavně mladých komunistů, všech těch povětšinou mladých „revolucionářů“ sdružených v únoru 1948 do tzv. Akčních výborů Národní fronty. Ti a novináři, hlavně Rudého práva a Mladé fronty, připravili mezi občany půdu pro KSČ a StB a zahájení řady procesů se „západními vojáky“. Pak následovalo období pomluv a dehonestací, kdy byl například atentát na Heydricha vydáván za pošetilý a imperialisty organizovaný zbytečný čin vyvolaný „londýnským“, tedy „západním“ a jistě že zlotřilým Benešem.

Po roce 1989 si najednou všichni vzpomněli na západní letce. Na parašutisty nějak pozapomněli. Nebýt lidí, jako jsou Čvančara, Šustek, Janík a další, včetně kardinála Duky a městského úřadu Prahy 8, který jim postavil pomník, ani by se na ně doma nevzdechlo. Až na poněkud připitomělé televizní ztvárnění atentátu. (Britsko-český film Anthropoid je na jinou diskuzi.)

Tak se najednou aktivisté a novináři rozplývali nad „ztracenou láskou“ nad letci, takže zapomněli nejen na výsadkáře, východní i západní. Mimochodem, z Východu k nám bylo dopraveno 34 paraskupin, hlavně pak na Moravu a při Slovenském národním povstání. Ale ihned pohotově také na vojáky 1. československého armádního sboru v SSSR, v němž sloužilo cca 60 000 mužů a žen. A třeba na slavnou bitvu, kterou by jinde do omrzení oslavovali, zvanou Ostravská operace. Proběhla ve dnech 10. března až 5. května 1945. Na německé straně se zúčastnilo cca 265 000 vojáků, 100 tanků, 1500 děl a minometů a 120 letadel. Němci pak měli 70 000 mrtvých, zraněných a pohřešovaných. Na sovětské straně pak bojovalo okolo 255 000 mužů, 180 tanků, 3000 děl a minometů a 408 letadel. A to včetně 1. československého

armádního sboru, čs. 1. tankové brigády, a 1. čs. smíšené letecké divize.

Na straně sovětů bylo 23 964 mrtvých, 88 657 zraněných a mimochodem v bitvě bylo zničeno na 50 československých tanků. Pod dvěma muži z čs. tankové jednotky, kteří bitvu přežili, kapitánem Dirbákem a praporčíkem Vyšným, jsem měl čest sloužit na čáslavském letišti začátkem 60. let.

Tyto mediální a politické vlny dělají své. Jedni se oslavují, jiní zapírají a o jiných se raději mlčí, že? V Česku a na Slovensku se tak ztratil pojem o vlastních hrdinech. A také o významu boje za svobodné Československo. Bez něhož by dnes nebyla ani Česká a ani Slovenská republika.

Dám vám hádanku: Kdo to je, či co to je, či bylo:

- 1) Percentage
- 2) Silver „A“
- 3) Anthropoid
- 4) Silver „B“
- 5) Out Distance
- 6) Zinc
- 7) Bioscop
- 8) Tin
- 9) Biouvac
- 10) Intransitive
- 11) Steel
- 12) Benjamin
- 13) Wolfram

Vsadím se, že většina bude tak možná znát Silver „A“ a „B“ a možná ti, co se zajímají více, si vzpomenou na „Anthropoid“ a Heydrichiádu, ale ostatní nic. Ta jména jsou jména první vlny parašutistických skupin, které vyslala československá armáda v Británii na území Protektorátu. První výsadek byl uskutečněn 4. října 1941. Byl tedy vojensky připravován daleko před přepadením SSSR, k němuž došlo 22. června 1941. Tedy byl naplánován v době, kdy si v Evropě kdekdo myslel, a Hitler to vyřvával, že je to Říše na „tisíc let“. Jen podivný Beneš (a de Gaulle) a jeho - z hlediska „moudrého světa“ - blouzniví Čechoslováci, co neměli ani vlast, věřili v porážku nacismu. A byli ochotni za tuto myšlenku padnout. V situaci, kdy i „západní státy“ odmítaly odzvat Mnichovskou dohodu.

Tím prvním parašutistou byl svobodník asp. František Pavelka. Svůj úkol splnil. Předat odboji, členům PVVZ (Petiční výbor „Věrní zůstaneme“) v organizaci „Ústřední vedení odboje domácího“ (ÚVOD byl ústřední orgán protinacistického odboje v Protektorátu Čechy a Morava), poselství a pokyny exilového prezidenta dr. Edvarda Beneše a ministra národní obrany exilové vlády generála Sergeje Ingra. Jakož i radiomateriál (náhradní krystaly do radiostanic) a šifrovací klíč. ÚVOD odeslal od ledna roku 1941 až do začátku října 1941 zpravodajské centrále do

Londýna asi 8,5 tisíce zašifrovaných radiových depeší. Pavelka byl pak zatčen gestapem a dne 11. ledna 1943 byl v berlínské věznici Plötzensee ve dvaadvaceti letech popraven stětím. Kdo z vás kdy o něm slyšel?

A tak bychom mohli pokračovat.

Knih nepojednává ani náhodou o všech paravýsadcích na území Protektorátu. Jen o první skupině od 16. dubna 1941 do 30. dubna 1942 .

Následovala pak ještě „druhá vlna“ tří skupin začínající 24. října 1942, jejíž všichni účastníci zahynuli. „Operace Antimony“: František Závorka, Stanislav Srazil, Lubomír Jasínek, dále „Operace Iridium“, jejíž letadlo bylo sestřeleno nad Mnichovem: Miroslav Špot, Miroslav Kříčenský, Vladislav Soukup, Bohumír Kobylka. Třetí skupina druhé vlny byla „Operace Bronze“: Bohumír Martínek, Josef Machovský, Antonín Kubeč. Také sestřelena.

Třetí vlna složená z 13 výsadků začala 4. dubna 1944 a skončila 22. března 1945. Z předposlední skupiny „Operace Platinum – Pewter“ ze 17. února 1945 žije ještě dnes, v roce 2016, rodák ze Slovenska generálporučík Jaroslav Klimeš. Jeho osud je typický pro postoj stalinistů a jejich pomahačů po roce 1948. Dne 15. prosince 1950 byl propuštěn z činné služby a krátce nato zatčen. Patnáct měsíců, do roku 1952, byl držen ve vyšetřovací vazbě. Následně byl odsouzen ke dvěma letům odnětí svobody nepodmíněně za neoznámení trestného činu zrady. Navíc byl degradován a byla mu odňata udělená vyznamenání.

2. května 1968 v období „Pražského jara“ byl rehabilitován a byla mu vrácena hodnost i vyznamenání. 16. října 1990 po přechodu státu k demokracii byl povýšen na podplukovníka, posléze do hodnosti plukovníka v záloze. 8. května 2010 byl prezidentem republiky jmenován do hodnosti brigádního generála.

Jak napsal ve své knize „Hitlerovi ochotní katani“ americký historik D. J. Goldhagen: Prvníúkol našeho pokusu (tedy uvedené knihy) umístit pachatele do centra porozumění holocaustu spočívá v tom, že jim s pomocí gramatiky navrátíme jejich identitu. Použijeme-li místo trpného rodu rod činný, nebudou už pachatelé odděleni od vlastních skutků (jako když říkáme, že „ve městě X bylo v čase Y zavražděno pět set Židů“). Přitom se musíme vyvarovat pohodlného, leč často nepřiměřeného a matoucího zvyku nazývat je „nacisty“ či „esesáky“ a budeme jim popravdě říkat „Němci“.

My musíme naopak umístit hrdiny těchto dějů v Protektorátu, schované za nic neříkajícími slovy o „parašutistech“, přímo do středu děje tak, že hrdinové nebudou již odděleni od toho, co se dělo a stalo, ale ani od jejich individuálních osobností, abychom je chápali jako skutečné lidské bytosti a nikoli jakési muzeální vycpaniny.

Většinou pak nevidíme člověka, ale svoji představu. Dovolím-li si věc poněkud zlehčit, jak to napsali pánové Rada a Žák v knize „Dobrodružství šesti trampů“:… a sádrová soška Jana Amose Komenského byla prostým nasazením širáku změněna na věrný portrét Buffalo-Billa. Ani filmy, byť by byly sebelepší, na tom mnoho nezmění. Filmový hrdina je herec, a bohužel navíc všechny ty filmy, včetně jednoho z nejlepších, byť poplatného vzniku v době komunismu, Sequensova „Atentátu“, jsou stavěny tak, jako by tato akce byla ojedinělá, jiné akce čs. parašutistů vlastně ani neexistovaly, což tak přesně zapadá do nacistické i komunistické propagandy o „zbabělých Čechách“ a kolaborantech, což dodnes trčí třeba z prací propagované autorky Kateřiny Tučkové, která svůj román „Vyhnání Gerty Schnirch“ (z Brna) ideově staví skutečnost vyhnání Němců z Brna na údajném pokusu dělníků ze Zbrojovky Brno odčinit vymyšlenou „kolaboraci“.

Jen u těch, kteří podlehlí vymývání mozku dvojí totalitou a dnes i novým kolaborantům, se vším, co je německy „nadřazené“, může taková lež projít. A mohou dokonce autorce udělovat

pochvaly. Ve skutečnosti více než 500 zaměstnanců Zbrojovky bylo za války zatčeno a uvězněno a minimálně 100 z nich skončilo na popravišti. To měli po pokusu Brno germanizovat, po vyvraždění brněnské inteligence a po bojích u Brna, kde oddíly Volkssturmu složené z brněnských Němců na frontě bojovaly a v ulicích popravovaly „české zrádce“, lidé ze Zbrojovky uspořádat pro místní Němce večírek na rozloučenou?!

Přesný počet zavražděných a jinak zahynulých čs. občanů z let 1939 až 1945 se určuje těžko. Nejčastěji se uvádí, že v důsledku okupace zemřelo asi tři sta třicet tisíc občanů z Československa. Asi o šedesáti tisících mrtvých Čechoslovácích lze mluvit jako o obětech protinacistického odporu a odboje. Například cca pět tisíc vojáků Svobodovy armády, okolo osmi tisíc obětí civilních náletů včetně náletů v Říši při totálním nasazení protektorátních občanů, 560 letců RAF... V Pražském povstání padlo a bylo zavražděno více než 5 000 povstalců a civilistů, za celé květnové povstání 1945 pak bylo více než 11 700 mrtvých. Jenže to jsou stále jen čísla a čísla. Chybí nám k nim tváře a osudy. Což tato práce konečně přináší.

Knížka je psaná čtivě, text obsahuje potřebné údaje a názvy kapitol vykazují vtip a zavádějí čtivě čtenáře do děje. Jako třeba kapitoly „Dobrák s bombou“, „Třetí vzadu?“, „Šarmantní číšník“, „Ometákův omyl“, a protože autorka nevynechává ani stinné stránky děje - nikdy nikde nežijí jen hrdinové bez bázně a hany, to jen v románech -, najdete i kapitoly „Konfidentem z do nucení“ a „Odstraněný zrádce“.

Přeji vám příjemné čtení. A pro učitele, protože autorka je dějepisářkou na Gymnasiu Thomase Manna, přeji, aby si její knihu vzali dějepisáři na středních školách, aby mohli přečíst anebo dát přečíst žákům a studentům.

Protože národ, který zapomene na své hrdiny, už žádné mít nikdy nebude.

Knihu vydalo nakl. Jalna, 2016

Václav Vlk st.